

Jernej Potočan-Bibo
Odpad

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

OSEBE

POLCAJ	Vodja otrok, od ostalih je malo starejši.
KAVBOJ	Njegov mlajši brat.
JOKICA	] Ostali otroci
BOJEČKA	
BUMBAR	
TEŽAK	
PAMETNJAKOVIČKA	
LENUH	] glas Polcajevga dedka.
KASETOFON	

I.

Soparen poletni dan. Nebo v celoti zakriva gosta sivina, zaradi katere je ozračje neznosno zatohlo. Nobenega vetra. Smetišče. Med ogromnimi kupi so otroci, ki pregledujejo smeti. Ostanke hrane zbirajo v koših, ki jih imajo oprtane na hrbtih, ostalo mečejo stran. Njihovi obrazi so zbledeli in lase imajo povsem otrdele od prahu, ki je v zraku. Vsi otroci so škrbasti in shirani. Edino Lenuh je nekoliko okrogel. Delo si lajšajo s petjem, ki se mu vsake toliko priključuje kruljenje želodcev

OTROCI

Smet na smet,
spet in spet,
dokler se vrtel bo svet,
dokler se ne ustavi.

Spet in spet,
smet na smet,
naše pleme preskrbet,
dokler vse se ne ustavi.

Dan na dan,
svet nastlan,
skupaj smo,
pa vendar sami.

Le kup smeti,
pušča sledi,
spominja nas na tiste dni,
ki vztrajno tonejo v pozabo.

Med smetmi,
skrit leži,
kak spomin še, ki razjasni,
kje ležijo naši starši.

Otresamo se klad,
prirojenih nam navad,
ki na različne vodijo bregove
in v prezgodnje nas pahnejo grobove.

BUMBAR

A ste slišali?(*se zareži in pokaže a svoj trebuh*) Ne vem, če mi je že krulil tako naglas.

TEŽAK

Nisem ga mogel slišati, ker je moj tako glasen.

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

BOJEČKA

Hitreje delaj, pa ne bo.

PAMETNJAKOVIČKA

Nima smisla, ta konec smo že pregledali prejšnji mesec.

LENUH

Saj se nam nikamor ne mudi.

PAMETNJAKOVIČKA

(pokaže na Lenuhov trebuh) Lahko je tebi govorit, ko si pa tako zavaljen.

TEŽAK

Kako ti sploh uspe ostati tako debel?

LENUH

Šparam z energijo.

TEŽAK

(želodec mu zakruli) Ubijal bi za kakšno konzervo tune.

BUMBAR

Veš kakšne tunine sendviče je znala narediti moja mama.

TEŽAK

Mogoče je pa zato šla, ker je hotela več sendvičev zase. *(se zarežijo)*.

BUMBAR

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Čisto možno pri taki prasici.

TEŽAK

Še dobro, da so šli. Če ne bi, bi še nas vzgojili v prasce! *(se zarežijo)*

Jokica pade v histeričen jok. Solze ji padajo po licih vse do podbradka, kjer se ji nabirajo v vratnih gubah. Vsi ostali obnemijo in jo v strahu opazujejo. Nekateri pogledujejo naokoli, kot da pričakujejo nekaj groznega.

BOJEČKA

(prestrašeno) Nehaj!

JOKICA

(se duši v solzah, med govorom bljuva in pogrkuje) Verjetno je samo napad tesnobe. Nič hudega.

BOJEČKA

A hočeš, da te vsi slišijo?

JOKICA

Saj ni nič, res.

BOJEČKA

Do večera počakaj!

TEŽAK

(se vmeša v pogovor) Nehaj vleči pozornost nase in zadrži zase kot ostali.

LENUH

(Pametnjakovički, ki je v kupu smeti našla nek star časopis) A je kaj?

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

PAMETNJAKOVIČKA

(sedi na kupu smeti in bere nek zguljen, preperel časopis, ki ga je našla) Potres, ki mu je sledil rušilni cunami, je Japonski povzročil ogromno gmotno škodo ... (nekaj časa še nemo bere, nato zdolgočaseno obrne stran) Kraljevska poroka na otoku ... Kako je umrl vodja največje teroristične organizacije ... Vrhunski dirkač po nesrečnem padcu umrl prvi ... Nič.

LENUH

Katero leto?

PAMETNJAKOVIČKA

2011.

BUMBAR

Me prav zanima, koliko let je že minilo od takrat.

PAMETNJAKOVIČKA

Dovolj, da se nam potresi in cunamiji ne zdijo več nič groznega v primerjavi z ostalim in premalo, da bi ta papir razpadel in postal nič, kot da ni nikoli obstajal.

TEŽAK

(Jokica še vedno joka) A boš tiho!

JOKICA

(še naprej histerično joka) Saj nočem.

BUMBAR

Potem pa nehaj.

JOKICA

Ne znam!

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

LENUH

Ona joče, čeprav noče ...In potem se čudite, kako mi uspe ostati debel. Vse je v tem, da držiš popoln nadzor, nad svojim telesom, nad počutjem. Ni enostavno, vem, ampak vse se da naučiti. *(se brezbrizno uleže na kup smeti)*

TEŽAK

Zakaj se cmizdriš, pizda?

JOKICA

Hočem vedeti kaj se je zgodilo.

BOJEČKA

Saj ti je Polcaj vse povedal.

JOKICA

Laže.

PAMETNJAKOVIČKA

Še ena teorija zarote...

JOKICA

Niso nas zapustili, vem da ne.

TEŽAK

Jaz pa vem, da lahko vsi najebemo zaradi teh tvojih pizdarih.

LENUH

(se izkoplje iz smeti, v katere se je med poležavanjem posedel) Umirite se no.

TEŽAK

Dobro veš, kaj bi Polcaj rekel na vse to.

JOKICA

A ne bi bilo lažje brez njega?

BOJEČKA

Utihni pizda!

PAMETNJAKOVIČKA

No pa ga daj. Kar, pospravi ga.

TEŽAK

Saj ne upa.

JOKICA

Jaz ne, Kavboj pa.

BOJEČKA

Kavboj? Da bi pospravu brata?

JOKICA

Zame ...

PAMETNJAKOVIČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

... A ga maš rada?

JOKICA

(Pametnjakovička skomigne) Verjetno.

BOJEČKA

Ne pozabimo, zakaj je polcaj glavni.

JOKICA

Ker je največja svinja.

LENUH

Ampak ve pa tudi, kje najti hrano, in kako nas pozdraviti če zbolimo.

BOJEČKA

In če umre, umremo vsi.

JOKICA

(ga prekine)... Se pravi ve, kako nas imeti priklenjene nase. Ve, kako zgraditi razmajane barake in uničevati dobre stare hiše, mi pa smo po vsem tem pretrujeni, da bi mu nasprotovali. Kot krave, pitane za zakol smo, ob enem pa nam še vliva občutek, da mu moramo biti hvaležni ... Zakaj nas ne nauči zdraviti?

TEŽAK

Ker si itak preneumna, da bi se naučila.

BUMBAR

Mene je pa naučil. Če me stiska v trebuhu, je rekel, da moram kar nazaj stisnit, pa bo šlo ven.

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(ga ignorira) Vsem tukaj je že rešil življenje. Dolgujemo mu.

LENUH

Jaz nikomur nič ne dolgujem.

BOJEČKA

Zakaj si pa potem tukaj?

LENUH

Ker je tukaj najbolje.

BUMBAR

Pst! Delajte. *(namigne na stran, iz daljave prihaja Polcaj, mudi se mu, vsi otroci začnejo manično prebirati smeti)*

BOJEČKA

Zdaj pa imate, bedaki.

POLCAJ

(pride do otrok) Kako?

BOJEČKA

(koplje najbolj manično od vseh) Danes ne bomo lačni. Same dobrote sem našel.

POLCAJ

(grozeča pavza, Polcaj jih premeri z navidez vsevednim pogledom) Saj veste da ne maram, če lenarite.

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Brez dela, ni jela.

POLCAJ

... Vidim, da imaš polno vrečo. *(iz žepa potegne bombon in mu ga da)* Je bil še kdo tako priden?

BOJEČKA

Ne, noben ni bil tako priden.

POLCAJ

(se prijazno nasmehne) Sicer, kako se počutite?

VSI

V redu.

POLCAJ

Nobenega nič ne boli, ni noben lačen?

VSI

Ne.

POLCAJ

No, pa imam vseeno nekaj za vas. *(iz žepa izvleče hlebec kruha, vsi otroci razen Jokice, planejo po njem in jedo kruh)* Je komu slabo? Kdo driska?

VSI

Ne.

POLCAJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Pa ponoči. Je mraz? Rabite še kakšno odejo? (*Jokica začne potihoma hlipati v ozadju*) Je kaj narobe?

JOKICA

Ne.

POLCAJ

Si žalostna?

JOKICA

(*se prisiljeno smeje v joku*) Ne, ne.

POLCAJ

(*objame Jokico*) Vse se bo uredilo, ane?

JOKICA

Vse.

POLCAJ

Pogrešaj mamico? (*Jokica zajoka*) Ne bo je več nazaj. Šla je. Vsi so šli. Zapustili so nas, in pustili, da crknemo. Ampak mi nočemo crkniti, ane? Zato me pa morate poslušati... Vse se bo uredilo. (*Jokica joka v Polcajevem objemu, Polcaj iz žepa izvleče kasetofon*) Poslušajte.

KASETOFON

Ne bojte se. Kdor se boji, ta izgubi. Vaše starše je bilo strah prihodnosti in zato so šli v neizogibno smrt. (*Polcaj prekine posnetek*)

POLCAJ

Ljudje zelo radi grejo, veste. Ker mislijo, da bodo kam prišli. Grejo in pustijo vse za sabo. Posodo in pralne stroje ... hišo, psa, ulice ... In ljudi. Mi smo čakali, da se vrnejo, tačas pa se

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

je na nas začel nabirati prah. Jaz bom pobrisal ta prah. Ne bom več čakal da pridejo nazaj in popravijo napake. Ker ne bodo prišli. *(tišina, Jokici)* Pomagal ti bom. Vse bova popravila.

JOKICA

Hvala.

POLCAJ

Korak za korakom, te bova osvobodila strahu ... In začela bova danes, z odločnim prvim korakom ... Zakurila boš opečnato hišo na vogalu.

JOKICA

(spet pade v histeričen jok) Ne, prosim. Prosim!

POLCAJ

Zvečer pridem pogledati, kako ti je šlo. *(ostalim)* Vi pa ji pomagajte. *(odide, Jokica neumorno joče. Bumbar in pametnjakovička jo tolažita)*

PAMETNJAKOVIČKA

Kako je vedel, da pogreša mamo?

BUMBAR

Kot, da bi slišal, kaj smo govorili prej...

TEŽAK

Tako krut še ni bil.

BOJEČKA

Kakšen pa naj bi bil do vas, idiotov?

PAMETNJAKOVIČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(ga odrine). Z nami dela kot s psmi.

BOJEČKA

Ker ste kot psi.

BUMBAR

Ti pa kot podgana.

BOJEČKA

Poglejte se. Do pasu zakopani v smeteh in polni idej. *(Bumbar ga odrine)*

TEŽAK

Ti si pa boljši? Ker mu ležeš v rit!? *(ga potisne v kup smeti) Da mu nisi ti povedal za Jokico?*

PAMETNJAKOVIČKA

Že cel teden ji težiš, ker joka.

TEŽAK

In vedno braniš Polcaja.

LENUH

(opazuje od strani) Gnida kot gnida. (Pametnjakovička, Težak in Bumbar pretepejo Boječko, Jokica se še glasneje joka, Lenuh še kar opazuje dogajanje od strani)

JOKICA

Nehajte! *(vsi zastanejo) Dovolj je bilo. (Boječka iztegne roko proti Jokici, da bi ga pobrala, ta pa mu pljune v obraz)*

PAMETNJAKOVIČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(ji briše solze) Saj jo bomo mi zažgali. (Jokica jo odrine in odide, za njo še ostali, na prizorišču obleži Boječka, pretepen in zakopan v smeteh)

II.

Slepa ulica v urbani soseski. Pročelja na hišah so siva, ceste so sive, nebo je sivo. Kljub temu se sluti, da nekje nad oblakom prahu pripeka sonce, saj je zrak vroč in zadušljiv. Več oken na hišah je razbitih kot celih. Vrtovi okoli hiš so povsem zaraščeni, ograje okoli njih, ki so že vse zarjavele, pa izgledajo prav smešno. Po tleh je polno reklamnih letakov, ki so že skoraj povsem zbledeli od sonca, kljub temu pa izgledajo kot da jih še nikoli ni nihče držal v rokah. Zdi se, da se v daljavi sliši melodijo kombija, ki vozi sladoled, a se tej ulici nikoli ne približa. Okoli hiše na vogalu so zbrani otroci iz prejšnjega prizora. Med njimi stoji Jokica, vsa skrušena. Ostali so zbrani okrog Jokice. V rokah drži kantico bencina in škatlico vžigalic. dolgo časa stojijo v tišini. Od strani prišepa Boječka, drži za rebra in vsake tolike izpljune krvav pljunek.

BOJEČKA

Veš kaj se bo zgodilo s hišo, če boš pička? ... Jaz jo bom ...

TEŽAK

Utihni.

BOJEČKA

... Ljubo doma, kdor ga ima ... (*Jokica začne jokati*)

BUMBAR

A bi rad še enkrat dobil po pički?

PAMETNJAKOVIČKA

... Rekel je, da bo prišel zvečer pogledati ...

JOKICA

Vem ...

Jokica stopi h kantici bencina in se pripravi na sežig. V tem se jim približa Kavboj, fantek s črno kapo na glavi, obut v kavbojske škornje. Na obrazu ima brazgotino. Njegovi koraki so zelo glasni in spominjajo na topotanje kopit.

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

KAVBOJ

Pospravite vse, gremo.

BUMBAR

Kaj?

KAVBOJ

Polcaj je rekel, naj pustimo hišo. (*Jokica mu steče v objem in se ga tesno oklepa*)

JOKICA

Res?

BOJEČKA

Nam je rekel, da naj zgori.

KAVBOJ

Si je pač premislil. (*Jokici*) Kar pospravi vžigalice, še jih boš rabila.

LENUH

Nikamor ne gremo.

KAVBOJ

Poglej, kaj je naredil iz moje face, pa premisli še enkrat.

BOJEČKA

Spet mu podtikaš.

KAVBOJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Podtikam? Takšni so starejši bratje.

BOJEČKA

Sam si to naredil.

JOKICA

Pusti ga.

KAVBOJ

Dobro te je zdresiral ... Mu verjameš vse, kar ti reče? (*tišina*) ... Da brez njega ne bi mogli živet?

BOJEČKA

Ja.

KAVBOJ

Da živimo zato, da kopljemo po teh smeteh?

BOJEČKA

Od nečesa je treba živeti.

KAVBOJ

Treba je živeti tudi za kaj, ne samo od česa ...

BOJEČKA

Če nas ne bi zavrgli, bi bilo lažje.

KAVBOJ

Verjameš, da so kar šli?

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

BOJEČKA

Pokazal nam je posnetek na kasetofonu.

KAVBOJ

Pokazal vam je kakšen stavek. Posnetkov pa ima Ure in ure. Laže vam! Če mene vprašaš jih ima skrite v kakšni kleti zato, da vam lahko ukazuje. Vi pa pridno delate za njega.

LENUH

Zase delamo.

KAVBOJ

Jaz sem edini, ki zares dela zase. In če bi vas vodil jaz, bi vsi delali samo zase. In če bi vas vodil jaz, ne bi ostali sami.

Kavboj vzame Jokici kantino bencina, si jo prisloni na nos in globoko vzdihne.

PAMETNJAKOVIČKA

Kaj delaš bedak? To je strupeno.

BUMBAR

Strupeno? Bedak!

KAVBOJ

Vsaj imam nekaj, za kar bi umrl.

BUMBAR

Umrli bi za to?

KAVBOJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Probaj. (*mu da kantino*)

PAMETNJAKOVIČKA

Na tvojem mestu ne bi...

KAVBOJ

Sreča v plastenki.

BUMBAR

Rekla je, da je strupeno.

KAVBOJ

Mi kaj manjka?

Bumbar vdihne bencin, na obrazu se mu pojavi neumen in nekoliko srhljiv nasmešek, njegove oči najprej hitro begajo, nato pa se povsem umirijo.

PAMETNJAKOVIČKA

A si v redu? (*Bumbar z neumnim nasmeškom na obrazu nežno pokima*)

LENUH

Je tako dobro, da bi umrl?

BUMBAR

Probaj.

Otroci si začnejo najprej nekoliko negotovo, nato vedno bolj zagreto podajati kantino z bencinom. Vsak od njih želi uživati. Borijo se za kantino in izmenično vdihujejo bencin. Nazadnje vsi popadajo po tleh, Kavboj pa vzame kantino bencina in se odpravlja.

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

LENUH

Kam greš? Pusti nam malo.

KAVBOJ

Zvečer stražim pred Polcajevo hišo ... Nočem, da bi ga zeblo.

Otroci v tišini obležijo po tleh. Zdi se, da je začel čas teči neznansko hitro, ure se spreminjajo v minute in opoldansko pripeko zamenja večerni mrak. Nekje daleč za sivino prašnega oblaka, ki pokriva mesto se sluti sinje nebo. Otroci se nasmihajo. Vsake toliko kdo pobere iz tal kakšnega od reklamnih letakov, ki po tleh ležijo že od nekdaj, ga z zanimanjem pregleda, in ga nato spet vrže stran. Naenkrat pride na prizorišče Policaj. Zgleda zbežan in razjarjen.

POLCAJ

Kaj pa počnete?

LENUH

Štejemo.

POLCAJ

Kaj!?

BUMBAR

Prašne delce.

JOKICA

Baje jih je toliko, da se jih ne da prešteti.

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Vsak od nas ima svojega.

POLCAJ

Zakaj hiša še stoji?

BOJEČKA

Kar s kladivom po prstih.

POLCAJ

Kaj?

BOJEČKA

Kazen mora biti vzgojna.

POLCAJ

Kje ste bli, kreteni?!

TEŽAK

(začne naštevati nepovezane besede, ostali liki govorijo čez njega) Kreteni. Živali. Lipeti. Tifusarji. Ritoljubi, podgane, golazen, pezdeti, garje, sranje, kričanje. Gangrena.. Verige. Zvonenje. Sopara. Čakanje. Kozlanje. Ropot. Meglice. Potica. Ostanki. Kisloba, Komarji, Markantno, kolesje, trepet, žarenje, kocine, strašila, razvaline, prehod, podhod, odhod .... V sončni zahod ...

PAMETNJAKOVIČKA

Blizu. Ampak daleč ... v času. Šli smo gor, dokler nismo prišli do morja. Ampak ga nismo videli. Preveč se je bleščalo. Samo slišali smo ga. In vonjali. Utrujeni smo obležali na obali ... Prehitro smo šli. Enostavno smo se nehali upirati in smo se objemali z vetrom. Ne vem kje smo bili, ampak važno je to, da smo bili.

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Rekel je, da moramo probati. *(Polcaju se zmrači pogled)*

POLCAJ

Kdo?

TEŽAK

Kdorkoli.

LENUH

Pokazal nam je, kako se uživa.

POLCAJ

Res? Uživate? *(iz žepa izvleče kasetofon, zamenja kaseto in jo nekoliko prevrti)*

KASETOFON

Ljudje moramo uživati v ustvarjanju ne v uničevanju. Ljudje smo edina vrsta, ki ustvarja iz čistega zadovoljstva. Moramo graditi, izumljati, pisati pesmi .... *(Polcaj prekine posnetek)*

POLCAJ

Vi pa ležite tukaj kot smeti.

TEŽAK

Zakaj si ustavil kaseto?

POLCAJ

Kako zakaj?

TEŽAK

Posnetek. Zakaj si ustavil posnetek?

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

POLCAJ

Ker sem pokazal, kar sem hotel.

PAMETNJAKOVIČKA

Česa pa nisi hotel pokazati?

POLCAJ

Ničesar. Mislim, vse .... Ničesar nisem ne želel.... Nič ne skrivam!

JOKICA

Potem pa pokaži cel posnetek.

POLCAJ

Zakaj?

BUMBAR

A skrivaš naše starše?

POLCAJ

Ne.

JOKICA

Radi bi slišali cel posnetek.

POLCAJ

Me veseli. *(odide, otroci so še vedno povsem zadeti in ležijo po tleh)*

BUMBAR

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Prasec. Prav uživa, ko nam laže.

PAMETNJAKOVIČKA

Kar naj skriva pa uživa, mi bomo pa po svoje uživali. (*vsi se neumno zarežijo in ležijo naprej*)

III.

Tiha in mirna noč. Pločnik ob neki cesti, na njej stoji ulična svetilka, ki razsvetljuje zelo ozek del pločnika, vsa okolica je ovita v temo. Ni mogoče videti več kot meter stran od luči, lahko le slutimo, da nekje nekaj preži v temi. Pod ulično svetilko sedi Kavboj s palico v roki. Zaslišijo se koraki in iz teme pride Polcaj.

POLCAJ

Koliko si jih že dobil?

KAVBOJ

Nobenega.

POLCAJ

Dogovor je bil, dva na noč.

KAVBOJ

Če pa jih ni.

POLCAJ

Še vsakič do zdaj so vsi po vrsti bežali domov.

KAVBOJ

Nobenega ni.

POLCAJ

A praviš, da sem lažnivec?

KAVBOJ

... Ne, pravim, da danes ne bežijo.

POLCAJ

Kako pa to? A se ti mogoče sanja, zakaj so prav danes tako pridni?

KAVBOJ

... Ne vem ... Ne rabijo več starih hiš ...

POLCAJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(zadovoljno) Potem praviš, da mi je uspelo?

KAVBOJ

Ja.

POLCAJ

Mama bi bila ponosna, ane?

KAVBOJ

... Ja.

POLCAJ

(se zasmije) Kurac bi, prasica naju je sovražila.

KAVBOJ

Ni res.

POLCAJ

Zakaj pa je potem šla? Zakaj pa so potem vsi šli a?

KAVBOJ

Niso šli ...

POLCAJ

(Kavboju mirno vzame palico iz rok in jo meče v zrak ter jo lovi) Se ti zdi, da je danes zelo prašno?

KAVBOJ

Ne vem.

POLCAJ

Se ti ne zdi, kot da je preveč prašnih delcev, da bi jih lahko preštel?

KAVBOJ

Verjetno ja.

POLCAJ

Prav duši me.

KAVBOJ

Pojdi počivat ...

POLCAJ

(ga prekine) Prav imaš. Vedno veš, kaj je treba reči.

KAVBOJ

Hvala ...

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

POLCAJ

(ga vrže po tleh in ga tepe s palico) Ni za kaj, pizda.

KAVBOJ

Kaj ti je!?

POLCAJ

Sfukal te bom, tako kot si ti sfukal njih. Sfukal si mi jih.

KAVBOJ

Mislil sem ...

POLCAJ

Da bi jih razveselil ane?*(ga tepe)* Še enkrat ti povem, to da si moj brat ne pomeni, da ne moreš umreti. Ne bom več prenašal tega sranja ...

KAVBOJ

Sušijo se ti! Cele dneve se ti sušijo na smetišču in iščejo kurčeve ostanke.

POLCAJ

Če jih ne bi iskali, bi se pa že posušili!

KAVBOJ

Bi vsaj vedeli, da ne gre drugače. Da je to vse kar bodo dobili od tega življenja.

POLCAJ

Čez 100 let bodo ljudje umirali z nasmeški na obrazih, mi pa smo tukaj, da jim to omogočimo. Mi smo vezivno tkivo, glas prihodnosti.

KAVBOJ

Ampak oni nimajo glasu pri tem! Oni nimajo glasu! Vse si jim vzel, glasove in preteklost. Zakaj ne poveš resnice? Zakaj smo ostali sami? Zakaj smo zares ostali sami?

POLCAJ

(ga začne daviti) Ti je pomembno zakaj smo ostali sami? Te zanima zakaj si ostal sam? Je to zdaj prva stvar, ki jo imaš na umu? *(Kavboj začne spreminjati barvo- duši se)* Ne! Ker umiraš. Za življenje ti gre! In tudi nam gre za življenje! Potrebno je preživeti in naredil bom vse, da bomo preživeli. Ne vtikaj se več v moje delo! *(ga izpusti)* Izgini. *(Kavboj odide, Polcaj pomigne nekam v temo)* Priden si bil. *(iz teme pride Lenuh)* Glej kaj mam zate. *(iz žepa povleče sladkarije, Lenuh se zažene v bombone, govori in žre naenkrat, pljuva, hrka, bomboni pa se mu med govorom zatikajo...)* Je Jokica že kaj boljše?

LENUH

Ne. Še vedno vsak dan joka. Njo je najbolj zmešal.

POLCAJ

Ne bo je več ... Kaj pa ostali?

LENUH

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Ni hujšega.

POLCAJ

Nobenih drugih izgrediv?

LENUH

Ne, brez skrbi.

POLCAJ

Priden si bil. *(ga potreplja in odide)*

IV.

(Temačna soba, v Polcajevi baraki. Polcaj nemirno sedi v naslanjaču pred veliko sliko bradatega moškega, ki je obešena na steni. Polcaj posluša razne kasete v kasetofonu in jih previja. Zdi se kot da išče en točno določen posnetek.)

KASETOFON

Pri povišani temperaturi naj bolnik pije več tekočine, poleg tega pa si lahko pomagata tudi z obkladki, ki jih namočite v mlačno vodo ... Nekoč sta živela mož in žena, ki sta imela ljubko ter nadvse prijazno hčer. Bili so srečna družina, dokler ni nekega ... Vsaka skupina rabi svojega vodjo, in vsak vodja potrebuje svojo skupino ... *(Polcaj zamenja kaseto in jo nekoliko prevrti.)* Bratje morajo stati skupaj. Ne glede na vse ... *(Polcaj previje naprej.)*... Premagajte ovire, ki jih mi nismo mogli. V težkih časih morate biti trdni in stati skupaj. *(Polcaj pritisne pavzo. Nekaj časa skrušeno strmi v sliko pred sabo. Nato nadaljuje.)* Naj vas vodi srce. Ne pustite se zavesti ... Zapomni si. Če boste šli čez pekel, se ne ustavljajte!

Zasliši se glasen hrup iz ceste. Polcaj odpre okno. Zasliši se petje zadetih otrok.

GLAS BOJEČKE

Ti si na vrsti,
da zgniješ v krsti
in tvoji črni prsti,
razpadli bodo v prsti.

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

GLAS PAMETNJAKOVIČKE

Smrt naj plača smrt,
vsak opravlja to obrt,
tuje si sadove žel,
kot tujec zdaj strohniš v pepel.

POLCAJ

(se dere čez okno) Zažgali bi me radi? Pri napačni hiši ste!

GLAS TEŽAKA

Bil sem ti zvest,
ti pa si glodal mojo vest,
zdaj se mi smeji,
ker glodal tvoje bom kosti.

GLAS BUMBARJA

Lepe hiše,
lepo gorijo,
lepa trupla,
lepo venijo.

GLAS JOKICE

Ata, mama,
jaz čisto sama,
ne grem še za vama,
zdaj vodi me omama.

POLCAJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(se dere čez okno) Pocrkali boste brez mene. *(Polcaj iz mize pograbi kasetofon)* Vas zanima kje so vaši starši? Vas zanima, kaj se je res zgodilo, pizda? Vas zanima, zakaj vam nisem smel povedati? Za vaše dobro!

GLAS KAVBOJA

Se pravi, si lagal? Da bi lahko bil glavni?

POLCAJ

Daj, prižgi bratec.

GLAS KAVBOJA

Bom, brez skrbi!

POLCAJ

Zakurite me in nikoli ne boste zvedeli. Vsak večer do smrti, boste zaspali v solzah pičke.

GLAS KAVBOJA

Daj nam posnetek!

POLCAJ

Daj mi nazaj ljudi!

GLAS KAVBOJA

Zdaj so moji!

POLCAJ

Pocrkali ti bodo v dveh tednih.

GLAS KAVBOJA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Bodo vsaj pocrkali veseli. Tako kot tvoj špijun.

POLCAJ

Kje je?

GLAS KAVBOJA

Na lepšem. Težak, Bumbar, pojdita gor.

POLCAJ

Poslušajte me, vse lahko uredimo. Prejšnji teden sem našel novo lokacijo. Hrane bo v izobilju. In dovolj skrivnosti. Od zdaj naprej bo vse pošteno ... *(skozi okno prileti kamen)*

GLAS KAVBOJA

Pozabi, zdaj imamo bencin! ... *(skozi okno začne leteti vedno več kamenja)*

POLCAJ

Uničil bom posnetek! *(vzame kaseto iz kasetofona in začne ven navijati trak)* Če jo strgam, gre vse v kurac.

GLAS KAVBOJA

Strgaj in teh ljudi ne boš več videl ... Komu boš potem vladal?

POLCAJ

Spizdite!. Uničil jo bom! Takoj spizdite! *(iz žepa izvleče nož in ga približa traku. Toča kamenja preneha)* Izginite iz moje ulice!

GLAS KAVBOJA

Danes ponoči ... *(Polcaj ga prekine)*

POLCAJ

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Izginite!

GLAS KAVBOJA

Poslušaj me! Danes ponoči, te čakam na odpadu. In prinesi posnetek ... Borila se bova ... Če ne prideš, nas ne boš več videl!

Odidejo. Hrup potihne, Polcaj v tišini obsedi v svoji sobi. Polcaj vključi kasetofon, prevrti kaseto do konca in se posname.

POLCAJ

Če me zdaj poslušate, pomeni, da ste kaseto že poslušali do konca...

V.

Odpad. Vsi so zafiksani. Otroci sedijo po tleh v krogih, kurijo ogenj, ki razsvetljuje gosto temo, divje plešejo, se poljubljajo, vdihavajo bencin, skratka razvrat je. Na kupu smeti sredi vsega sedi Kavboj, ki z Jokico v naročju spremlja dogajanje. Plešoči skupaj pojejo kot zbor, udarjajo s kovinskimi cevmi in ustvarjajo ritem, zelo so razglašeni in prvinski.

ZBOR

Goli na mrazu,
v svetu, ki ni sanjski,
mi smo Peter Pan,
ki je prisiljen odrasti.

Plamen požira kot nuklearne bombe,
bencin srkamo kot trupla, katakombe,
vse gre v zrak,
vse gre v prah,
žret, pit, spat.

Krivoverci krivijo tuje hrbte,
potem skupaj lomijo si prste,
vsak naj sam si išče mesto,
sam zgradi naj si kraljestvo,

Na odpad naenkrat pride Polcaj. Kavboj vstane, petje potihne. Mučna tišina.

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Kaj si delal tako dolgo? **KAVBOJ**

Vse ob svojem času. (*dolga tišina*) **POLCAJ**

Imaš posnetek? **KAVBOJ**

Imam ... **POLCAJ**

Potem pa dajva. **KAVBOJ**

Res hočeš to? **POLCAJ**

Tam notri. (*pokaže na neko zarjavelo cisterno*) **KAVBOJ**

Zakaj? **POLCAJ**

Da sva enakovredna. Brez goljufij, brez pomagačev. Samo jaz in ti ... Ja? **KAVBOJ**

Ja. **POLCAJ**

Lenuh, preglej ga. (*Lenuh pristopi do Polcaja in ga tipa*) **KAVBOJ**

Živ si?! **POLCAJ**

Sem. **LENUH**

Kaj so počeli s tabo? **POLCAJ**

(*se zareži*) Dali so mi bencin, ker sem bil priden. Veliko bencina. **LENUH**

Vedno sem bil prijazen do tebe. **POLCAJ**

LENUH

Ničesar ti ne dolgujem. *(konča s pregledovanjem, vzame mu kapo, palico in kasetofon)*

KAVBOJ

Zdaj pa še mene. *(Lenuh se previdno približa Kavboju in ga pregleda, ta nima ničesar.)*. Daj vse stvari na cisterno. Kdor pride ven, dobi vse ... Pelji ga not.

POLCAJ

Ti prvi.

KAVBOJ

Če bi hotel goljufat, bi jim lahko že rekel, da te raztrgajo ... *(Lenuhu)* Pelji ga.

LENUH

Razumem.

Pospremi Polcaja do cisterne in odpre loputo. Polcaj spleza na cisterno in skoči noter, zasliši se glasen pljusk.

KAVBOJ

Zapri! ...

Lenuh zapre cisterno. Polcaj je ujet v notranjosti. Gosta črna noč se začne počasi prevešati v jutro.

BOJEČKA

(se predrami iz opoja) Kaj delaš? Spusti ga ven.

KAVBOJ

Naj se zaduši. Tako kot je on dušil mene *(gre do cisterne in brca vanjo)* A ti je prijetno?

JOKICA

(joka). Nehaj!

KAVBOJ

(vsi so šokirani. Kavboj, Jokici.) Kaj se jokaš, pizda?

BOJEČKA

Ni pošteno.

LENUH

(ga zbije po tleh) On ni bil pošten.

JOKICA

Tvoj brat je.

KAVBOJ

Nič več.

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

(steče k loputi, da bi jo odprl) Ni fer. (Kavboj ga ustavi)

KAVBOJ

Ni fer? Ni fer, da nas je silil, da pozabimo na starše. Da pozabimo na svoje edine lepe spomine. Zakaj smo mu pustili, da nam ukazuje? Si pozabil? Bičal nas je če ga nismo ubogali. In zdaj ga braniš? No povejte, kdo ne pogreša svojih staršev? Kdo? Da uživamo, ne da trpimo smo na svetu.

JOKICA

Odprite mu. Težak, odpri takoj zdaj.

TEŽAK

Naj crkne!

KAVBOJ

Zdaj je itak že prepozno. *(se smeje)*

JOKICA

Ves ta čas ti je šlo samo za maščevanje!

KAVBOJ

(ji primaže klofuto) In?

BOJEČKA

(Napade Kavboja, prerivata se in ruvata) Ubil te bom.

KAVBOJ

In, kaj boš potem? Se boste spet razkropili po tolpah in životarili? ... Prej si živel samo zato, ker se to spodobi, jaz pa sem ti dal nekaj, zaradi česar je sploh vredno živeti. Brez mene bi umiral v trpljenju, zdaj bi me pa zabodel v hrbet? *(ostalim)* A mu boste pustili? Ustavite ga. *(Bumbar, Težak, Lenuh in Pametnjakovička odmaknejo Boječko. Kavboj se pobere in udari Boječko)* Zdaj sem jaz glavni, jasno? In če si bom zaželel, da bi ti odtrgal glavo, ti jo tudi bom ... Jasno?

BOJEČKA

Oprosti, najbrž je bil napad tesnobe. *(Kavboj spet udari Boječko)*

KAVBOJ

To je bilo zadnjič, ja?

BOJEČKA

Obljubim.

KAVBOJ

Dobro ... *(se obrne k ostalim.)*. Pridni ste bili. Glejte, kaj mam za vas ... *(Iz žepa potegne tubo lepila in ga vdihne, nato poda tubo naprej.)* ... Vzemite! *(Ostali pograbijo tubo. Edino Jokica skrušena opazuje od strani.)*

BOJEČKA

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Lahko tudi jaz?

KAVBOJ

(*mu poda tubo*) Glej, da si boš zapomnil.

BOJEČKA

Hvala.

KAVBOJ

Veste koliko je še tega, v teh kupih. Tubice in kantice in plastenke in konzerve barv, lakov, lepil in razredčil ...

BUMBAR

Kje?

KAVBOJ

(*se zareži*) Povsod naokoli.

TEŽAK

Potem jih pa gremo iskat!

KAVBOJ

Zdaj?

TEŽAK

Ja.

KAVBOJ

.... Kar vzemite si vreče in med kupe.

LENUH

Gremo!

BOJEČKA

Jaz bom največ našel. Več kot vsi ostali!

JOKICA

Kaj pa kasete?

PAMETNJAKOVIČKA

Saj bo počakala.

Otroci odidejo. Na sceni ostane samo Jokica. Previdno gre do cisterne in jo želi odpret. Odpre loputo in pogleda notri, nato jezno zapre loputo cisterne. Ob tem iz nje pade kasetofon, ki ga je Lenuh odvzel Polcaju, ko ga je peljal na »dvoboj«. Jokica ga pobere. Previje ga in spusti posnetek.

KASETOFON

© Jernej Potočan

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Tako Pentej. To je zadnja kaset, ki jo snemam. Prosim te, če to kar ti govorim, ostane najina mala skrivnost. Da se najino ime zapiše v zgodovino, vnuk moj. To je vse kar lahko pustiva za sabo. S temi posnetki boš pridobil prednost pred ostalimi in boš lahko utiral pravo pot. Če bodo drugi izvedeli za najino poslanstvo, ga bodo ogrozili. Upam da boš na kasetah našel odgovor na vse, s čimer se boste soočili. V kakšnem drugem življenju, bi ti lahko vse to povedal iz oči v oči, ampak tako več ne gre. Svet se zastruplja in raztaplja v eno samo lužo kemičnih odpadkov. Samo nase smo mislili, samo uživali smo in pozabili na vse ostalo. Mi smo zastrupili ta svet, mi smo ga spremenili v pekel. In če ne nehamo zdaj, v tem trenutku, ne bomo mogli več nehati. Ne zaslužite si takšnega življenja. Zato bom to storil. Nič ti ne bom prikrival, ubil jih bom. Zate. Vse jih bom ubil. In tudi sebe. Jutri gremo vsi odrasli, kar nas je v mestu, na letalo. Na celino letimo za praznik. Vsako leto, ko vi zaspate v svojih posteljicah, mi letimo na celino, da lahko gledamo ognjemet. Ampak letos bo vse drugače. Letos bo res novo leto. Treba je končati s tem ... V vojski sem se naučil recepta za eksplozivo. Vsi bomo šli v zrak in vi imate priložnost, da začnete znova. Žal mi je, ker te ne bom mogel nikoli spoznati kot velikega fanta, ampak saj se vidi. Na nekem drugem kraju ob nekem drugem času pravijo. Verjamem, da nama bo uspelo. *(Konec posnetka, nekaj sekund tišine. zasliši se nasnet Polcajev glas.)* Če me zdaj poslušate, pomeni, da ste kaseto že poslušali do konca, jaz pa se valjam na tleh v svoji krvi. Rad bi, da veste, da sem vam moral lagati. Ni šlo drugače. Moral sem izpolniti obljubo, da bom popravil svet. Moral sem vam lagati, da bi lahko uspel. Dedek je rekel tako. To je bil edini smisel. In če poslušate ta posnetek, mi je žal, ker sem vas pustil na cedilu.

Tišina. Jokica po dolgem premoru pristavi kasetofon k ustom in se posname.

JOKICA:

Če bo kdo kdaj našel ta posnetek in ga poslušal, naj posluša do konca ... Saj vem, zdaj si mislite, evo, še tretji patetični glas, ki govori iz tega kurčevega kasetofona in nima pojma ... Ampak resno mislim. Ne verjemite ničemur, kar ste slišali ... Tudi meni ne ... Ker to ubija ...

Zmanjka traku. Jokica zapre kasetofon in ga skrbno zakoplje pod kup smeti. V daljavi se zasliši zamolklo melodijo ostalih otrok, ki pojejo pesem iz 1. prizora, Jokici se na obrazu izriše nepopisna jeza.

JOKICA

Spet in spet,
ista smet,
ki na prstu,
vrti ves svet.

Laž na laž,
asemblaž,
za svoj profit,
nas goljufaš.

Jokica utihne, v ozadju se petje otrok nadaljuje.

GLASOVI OTROK

Smet na smet,
spet in spet,
dokler se vrtil bo svet,
dokler se ne ustavi.

JOKICA

Smet na smet,
spet in spet,
dokler se vrtil bo svet,
dokler ga ne ustavim.

*Jokica stopi na vrh cisterne, in odpre vse lopute. Bencin začne odtekati.
Teče po tleh in se vpija v tla, in v kupe smeti. Ogromno bencina je.
Jokica iz žepa potegne škatlico vžigalic.*

KONEC